



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Tertiam Partem Summæ Theologiæ. Cum Commentariis
Reuerendiss. D. Thomæ de Vio Caietani Cardinalis S. Sixti, Et Opvscvlis
Eivsdem In tres Tomos distinctis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

2. Vtrum debuerit baptizari baptismo Ioannis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72797](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72797)

fa, quare illi fuerunt baptizati post baptismum foā. F quia Spiritum sanctum non cognouerant, sed quia non erant baptismum Christi baptizati.

AD QVINTVM dicendum, quod sicut dicit Augu. contra Faustum, Sacramenta nostra sunt signa prae- sentis gratiae: sacramenta vero veteris legis, fuerunt signa gratiae futurae. Vnde ex hoc ipso, quod Ioannes baptizauit in nomine venturi, datur intelligi, quod non dabat baptismum Christi, qui est sacramentum nouae legis.

¶ Super Quaestione trigesima nona Articulum primum.

QVAESTIO XXXIX.

De Baptizatione Christi, in octo, articulis diuisa.

¶ Titulus clarus est.

¶ In corpore vnica conclusio: Conueniens fuit Christum baptizari. Probatur tripliciter. Omnia sunt clare.

DEINDE considerandum est de baptizatione Christi.

ET CIRCA hoc quaeruntur octo.

¶ Primo, Vtrum Christus debuerit baptizari.

- ¶ Secundo, Vtrum debuerit baptizari baptismum Ioannis.
- ¶ Tertio, De tempore baptismi.
- ¶ Quarto, De loco.
- ¶ Quinto, De hoc quod ei sunt caeli aperti.
- ¶ Sexto, De Spiritu sancto apparere in ipse columbe.
- ¶ Septimo, Vtrum illa columba fuerit verum animal.
- ¶ Octauo, De voce patrum testimonii.

ARTICVLVS PRIMVS.

Vtrum fuerit conueniens Christum baptizari.

AD PRIMVM sic proceditur. Videtur quod non fuerit conueniens Christum baptizari. Baptizari enim est abluere: sed Christo non conuenit abluere, in quo nulla fuit impuritas, ergo videtur quod Christum non decuerit baptizari.

¶ 2^a Praet. Christus circumcisionem suscepit, ut imple- ret legem: sed baptismus non pertinebat ad legem, ergo non debebat baptizari.

¶ 3^a Praet. Primum mouens in quolibet genere, est im- mobile secundum illum motum: sicut celum quod est primum alterans, non est alterabile: sed Christus est primum baptizans, secundum illud Ioa. 1. Super quem videris Spiritum descendentem, & manentem, hic est qui baptizat, ergo ipsum non decuit baptizari.

SED CONTRA est, quod dicitur Matthae. 3. quod venit Iesus a Galilaea in Iordanem ad Ioannem, ut baptizaretur ab eo.

RESPON. Dicendum, quod conueniens fuit Christum baptizari. Primo quidem, quia ut Ambrosius. * dicit super Luc. Baptizatus est dominus, non mundari volens, sed mundare aquas, ut ablute per carnem Christi, qui peccatum non cognouit, baptismatis vim haberet. & ut sanctificatas aquas relinqueret postmodum baptizandis, sicut Chrysostomus. ¶ dicit super Matthae. Secundo, quia sicut Chrysostomus. dicit super Matthae. quia- us ipse non esset peccator, tamen naturam suscepit peccatricem, & similitudinem carnis peccati: pro- pterea, etsi pro se baptismate non indigebat, tamen in aliis, carnalis natura opus habebat. Et sicut Gregorius. * Nazan. dicit, Baptizatus est Christus, ut totum vetera- num Adam immergat aquae. Tertio, baptizari voluit, sicut Augustinus. dicit in sermone de Epiphania. quia

voluit facere, quod faciendum omnibus imperat. Et hoc est, quod ipse dicit, sic decet nos implere om- nem iustitiam, ut enim Ambrosius. * dicit super Lucam. Haec est iustitia, ut quod alterum facere velis, prior ipse incipias, & tuo alios hortaris exemplo.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod Christus non fuit baptizatus ut ablueretur, sed ablueret, sicut di- ctum est.

AD SECUNDVM dicendum, quod Christus non solum debebat implere ea, quae erant veteris legis, sed etiam inchoare ea, quae sunt nouae legis. Et ideo non solum voluit circumcidi, sed etiam bap- tizari.

AD TERTIVM dicendum, quod Christus est primum baptizans spiritualiter: & sic non est bap- tizatus, sed solum in aqua.

ARTICVLVS II.

Vtrum Christus baptismum Ioannis debuerit baptizari.

¶ Super Quaestione 39. Articulum se- cundum.

¶ Titulus clarus est.

¶ In corpore duo sunt. Primo, declaratur quod sup- ponitur, Christum baptizatum baptismum Ioannis ex auctoritate Aug. Secun- do, probatur triplici- ter conclusio, scilicet conueniens fuit Christum baptizari baptismum Ioannis.

AD SECUNDVM sic procedi- tur. Videtur, quod Christus non debuerit baptizari bap- tismo Ioannis. Baptismus enim Ioannis fuit baptismus poeniten- tiae: sed poenitentia Christo non conuenit, quia nullum habuit peccatum, ergo videtur quod non debuerit baptizari baptismum Ioannis.

¶ 2^a Praet. Baptismus Ioannis, sicut dicit Chrysostomus. * medium fuit inter baptismum Iudaeorum, & Chri- sti baptismum: sed medium sapit naturam extremorum. Cum ergo Christus non fuerit baptizatus bap- tismate legali, nec etiam bap- tismate suo, videtur quod pari rati- one baptismate Ioannis bap- tizari non debuerit.

¶ 3^a Praet. Omne quod in rebus humanis est optimum, debet attri- bui Christo: sed baptismus Ioan- nis non tenet supremum locum inter baptismata, ergo non conuenit Christum baptizari baptismum Ioannis.

SED CONTRA est, quod dicitur Matthe. 3. quod ve- nit Iesus in Iordanem, ut baptizaretur a Ioanne.

RESPON. Dicendum, quod sicut dicit Augu- stinus. * super Ioannem baptizatus dominus baptizabat, non eo bap- tismate, quo baptizatus est. Vnde, cum ipse baptiza- ret baptismum proprio, consequens est quod non fuerit baptizatus suo baptismate, sed baptismate Ioannis. Et hoc fuit conueniens, primo quidem, propter condi- tionem baptismi Ioannis, qui non baptizauit in Spi- ritu, sed solum in aqua: Christus autem spirituali bap- tismate non indigebat, qui a principio suae concepio- nis gratia Spiritu sancti repletus fuit, ut patet ex di- ctis. * & haec est ratio Chrysostomi. ¶ Secundo ut Beda. * di- cit, baptizatus est baptismum Ioannis, ut baptismum suo baptismum Ioannis comprobaret. Tertio, sicut Gregorius. ¶ Nazan. dicit. A cecedit Christus ad baptismum Ioan- nis, sanctificaturus baptismum.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod sicut supra di- ctum est, * Christus baptizari voluit, ut nos suo exemplo induceret ad baptismum. Et ideo ad hoc, quod effectus

4. dist. 2. q. 2. art. 3. q. 1. Et q. 3. art. 2. q. 1. cor. Et 1. Matthe. 3. op. 1. Io. cap. 9.

Et in Luc. 3. i. prin. tom. 5.

homil. 4. in ope impf. non remore a pris. to. 2.

In orat. in Epiph. iu- mia a me- dio.

in Luc. 3. i. a me- dio. tom. 5.

4. dist. 2. q. 2. art. 3. q. 1. Et q. 3. art. 2. q. 1. cor. Et 1. Matthe. 3. op. 1. Io. cap. 9.

trac. 11. lo. alioq. tuis a prin. tom. 4.

q. 34. m. ho. 3. i. in op. per. tom. Beda. i. i. circa. 4. 1. 1. Nazan. orat. in iu. mia. medio. Ar. p. 1.

esset efficacior eius inductio. voluit baptizari baptif- A mo, quo manifeste non indigebat, vt homines ad ba- ptiſmum acce-derent, quo indigebant. Vnde Amb. † dicit ſuper Luc. Nemo refugiat lauacrum gratia, quando Chriſtus lauacrum penitentia non refugit.

Ad ſecundum dicendum, quod baptifmus iudeo- rum in lege praeceptus, erat ſolum figuralis; baptif- mus autem Ioannis aequaliter erat realis, inquantum inducebat homines ad abſtinendum a peccatis: ba- ptiſmus autem Chriſti habet efficaciam mundandi a peccato, & gratiam conferendi. Chriſtus autem neque indigebat percipere remiſſionem peccatorum que in eo non erant, neque recipere gratiam, qua plenus erat: ſimiliter etiam cum ipſe ſit veritas, non compererat ei id, quod in ſola figura gerebatur. Et ideo magis congruum fuit, quod baptizaretur ba- ptiſmo medio, quam aliquo extremorum.

Ad tertium dicendum, quod baptifmus eſt quoddam ſpirituale remedium: quanto autem ali- quid eſt magis perfectum, tanto minori remedio indiget. Vnde ex hoc ipſo quod Chriſtus eſt maxi- me perfectus, conueniens fuit, quod non baptizaretur perfectiſſimo baptifmo: ſicut ille qui eſt ſanus, non indiget efficaci medicina.

ARTICVLVS III.

Verum Chriſtus conuenienti tempore fuerit baptizatus.

Ad tertium ſic procedi- tur. Videtur, quod non conueni- ti tempore Chriſtus fuerit bap- tizatus. Ad hoc enim Chriſtus bap- tizatus eſt, vt ſuo exemplo alios ad baptifmum puocaret: ſed fide- les Chriſti laudabiliter baptizan- tur, non ſolum ante trigefimum

annum, ſed in infantili aetate. ergo videtur, quod Chriſtus non debuerit baptizari in aetate triginta annorum.

¶ Præterea Chriſtus non legitur docuiſſe, vel miracu- la feciſſe ante baptifmum. ſed vtilius fuiſſet mundo, ſi priori tempore docuiſſet, incipiens a vigefimo an- no, vel etiam prius. ergo videtur, quod Chriſtus, qui pro vtilitate hominum venerat, ante trigefimum an- num debuerit baptizari.

¶ Præterea iudicium ſapientia diuinitus inſuſa, ma- xime debuit manifeſtari in Chriſto. Eſt autem manife- ſtatum in Daniele tempore iux pueritia: ſecundum illud Daniel. 13. Suſcitauit dominus ſpiritum pueri iunioris, cui nomē Daniel. ergo multo magis Chri- ſtus in ſua pueritia debuit baptizari, & docere.

¶ Præterea baptifmus Ioannis ordinatur ad baptifmum Chriſti, ſicut ad finem: ſed finis eſt prior in intentione, & poſterior in executione. ergo vel Chriſtus debuit primus a Ioanne baptizari, vel vltimus.

ſed contra eſt, quod dicitur Luc. 3. Factum eſt cum baptizaretur omnis populus, & Ieſu baptiza- to, & orante. & infra, Et ipſe Ieſus erat incipiens, quali- annorum triginta.

Reſpondeo. Dicendum, quod Chriſtus conue- nienter fuit in trigefimo anno baptizatus. Primo qu- dem, quia Chriſtus baptizabatur quali ex tunc inci- piens docere, & prædicare. Ad quod requiritur pfe- cta aetas, qualis eſt triginta annorum. vnde legitur Genef. 41. quod triginta annorum erat Ioseph. quã-

do accepit regimen Aegypti. Similiter etiã 2. Reg. 5. legitur de Dauid, quod triginta annorum erat cum re- gnare cepiſſet. Ezechiel etiã in trigefimo anno coe- pit prophetizare, vt haberur Ezech. 1. Secundo, quia ſicut Chryſ. dicit ſuper Matth. futurum erat, vt poſt baptifmum Chriſti, lex ceſſare inciperet. Et ideo hac aetate Chriſtus ad baptifmum venit, qui poteſt om- nia peccata ſuſcipere, vt lege ſeruata, nullus dicat, quod ideo eam ſoluit, quia implere non potuit. Tertio, quia per hoc quod Chriſtus in aetate perfecta baptizatur, datur intelligi, quod baptifmus parit viros perfectos, ſe- cundum illud Ephes. 4. Donec occurramus omnes in vnitatem fidei, & agnitionis filii Dei, in virum p- fectum, in menſuram aetatis plenitudinis Chriſti. Vn- de, & ipſa proprietas numeri ad hoc pertinere vide- tur: conſurgit enim trigentarius numerus ex ductu ternarij in denarium. Per ternarium autem intelli- gitur fides Trinitatis, per denarium autem impletio mandatorum legis, & in his duobus perfectio vitæ Chriſtiana conſiſtit.

Ad primum ergo dicendum, quod ſicut Grego. Nazāenus dicit, Chriſtus non eſt baptizatus quali indigeret purgatione. nec quod aliquod illi immineret periculum differendo baptifmum, ſed cuius alij non in paruum redundat periculum, ſi exeat ex hac vita, non indutus veſte corruptionis, ſcilicet gratia. Et licet bonum ſit baptifmi munditiam, cuſtodire, po- tius tamen eſt (vt ipſe dicit) interdum pauliſper ma- culari, quam gratia omnino carere.

Ad ſecundum dicendum, quod vtilitas, que a Chriſto prouenit hominibus, præcipue eſt per fi- dem & humilitatem, ad quorum vtrumque valet quod Chriſtus in pueritia, vel adoleſcentia non coepit do- cere, ſed in perfecta aetate. Ad fidem quidem, quia p hoc apparet in eo vera natura humanitatis, quod p temporum incrementa corporaliter profecit: & ne huiuſmodi profectus putaretur eſſe phantaſticus, noluit ſapientiam ſuam vel virtutem manifeſtare ante perfectam corporis aetatem. Ad humilitatem vero, ne ante perfectam aetatem aliquis præſum- ptuoſe prælationis gradum, & docendi officium aſſumar.

Ad tertium dicendum, quod Chriſtus proponeba- tur hominibus in exemplum omnium. Et ideo oportuit in eo oſtendi id, quod competit omnibus ſecū- dum legem communem: vt ſcilicet in aetate pfecta doceret, ſed ſicut Greg. Nazan. dicit, non eſt lex co- munis, quod raro contingit, ſicut nec vna hirundo ver facit. Aliquibus enim ex quadam ſpeciali diſpen- ſatione, ſecundum diuinæ ſapientia ordinem con- ceſſum eſt præter legem communem, vt ante perfe- ctam aetatem, officium vel præſidendi, vel docendi haberent: ſicut Salomon, Daniel & Hieremias.

Ad quartum dicendum, quod Chriſtus nec pri- mus nec vltimus debuit a Ioanne baptizari: quia vt Chryſoſt. dicit ſuper Matth. Chriſtus ad hoc bap- tizabatur, vt cõfirmaret prædicationem, & baptifmum Ioannis, & vt teſtimonium acciperet a Ioanne. Non autem creditum fuiſſet teſtimonio Ioannis, niſi poſt- quam fuerunt multi baptizati ab ipſo. Et ideo non debuit primus a Ioanne baptizari. Similiter etiam nec vltimus: quia (ſicut ipſe ibidem ſubdit) ſicut lux ſolis non expectat occaſum luciferi, ſed eo proce- dente egreditur, & ſuo lumine obſcurat illius cando- rem, ſic & Chriſtus non expectauit, vt curſum ſuum Ioannes impleret, ſed adhuc eo docente, & bap- tizante apparuit.

* homil. ro. non remote a prin. toz.

In orat. in Epipha. lu- mina poſt med.

codē loco.

loco citato ad arg. 1.

homil. 4. in Mat. in ope imperfecto circa prin- illius toz.